

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ СРБИЈЕ
„Др Милан Јовановић Батут”

Методолошко упутство
за спровођење редовне и ванредне спољне провере
квалитета стручног рада у здравственим установама и
другим облицима здравствене службе у Републици Србији

Београд, 2018.

Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут”, у складу са референтном улогом коју има у области послова од општег интереса, а који се односе на организовање редовне и ванредне спољне провере квалитета стручног рада у здравственој делатности сачинио је

**Методолошко упутство
за спровођење редовне и ванредне спољне провере квалитета стручног рада у
здравственим установама и другим облицима здравствене службе у Републици
Србији**

I

Редовна и ванредна спољна провера квалитета стручног рада у здравственим установама и другим облицима здравствене службе спроводе се на основу и у складу са:

- Одредбама Закона о здравственој заштити („Сл. гласник РС”, број 107/2005, 72/2009–др. закон, 88/2010, 99/2010, 57/2011, 119/2012, 45/2013–др. закон, 93/2014, 96/2015, 106/2015, 105/2017–др. закон и 113/2017–др. закон);
- Правилником о провери квалитета стручног рада здравствених установа, приватне праксе, здравствених радника и здравствених сарадника („Службени гласник РС” бр. 35/2011);
- Листом стручних надзорника за спољну проверу квалитета стручног рада коју спроводе референтне установе и Институт за јавно здравље Србије;
- Листом стручних надзорника за спољну проверу квалитета стручног рада коју спроводе институти и заводи за јавно здравље у окрузима и граду Београду;
- Годишњим планом провере квалитета стручног рада за 2018. годину који доноси министар здравља.

II

Под провером квалитета стручног рада, у смислу Закона о здравственој заштити (члан 204), подразумева се поступак провере квалитета стручног рада здравствених установа, приватне праксе, здравствених радника и здравствених сарадника.

Под квалитетом здравствене заштите, у смислу овог закона, подразумевају се мере и активности којима се, у складу са савременим достигнућима науке и праксе, доприноси вишем нивоу квалитета здравствених услуга које пружају здравствени радници и здравствени сарадници, повећавају могућности повољног исхода и смањује ризик настанка нежељених последица по здравље и здравствено стање појединца и заједнице у целини.

Све здравствене установе и други облици здравствене службе, као и здравствени радници и здравствени сарадници, у обавези су да евалуирају квалитет свог рада и активности унутар својих организационих јединица, до нивоа провере

професионалних способности сваког запосленог у оквиру унутрашње провере квалитета стручног рада, са могућношћу провере резултата током спровођења спољне провере квалитета стручног рада. То подразумева континуирано унапређење професионалних способности, као и евалуацију коришћених метода. У складу са тим, здравствени радници имају обавезу одржавања и унапређења својих знања и вештина, као и обавезу примењивања искључиво прихваћених, адекватних и ефективних метода и процедура, базираних на медицинском знању и искуству.

Испуњавање ових предуслова су елементи који се, поред увида у услове за обављање здравствене делатности, прате у току провере квалитета стручног рада.

Методолошко упутство за спровођење провере квалитета стручног рада односи се на здравствене раднике и здравствене сараднике, као и на здравствене установе и друге облике здравствене службе (приватна пракса). Сврха овог Методолошког упутства је да се омогући једнообразни модел спровођења редовне и ванредне спољне провере квалитета стручног рада током које се даје оцена да ли су мере, активности и поступци који се примењују у здравственој заштити, у погледу врсте, индикација, начина извођења, обима и других својстава, у складу са:

- савременим медицинским и другим научним достигнућима и важећим, односно утврђеним стручно медицинским доктринама и упутствима;
- потребном, односно прописаном здравственом заштитом;
- тежином, сложености, почетком и трајањем болести, односно повреде;
- прописаним условима и стандардима за обављање здравствене делатности, односно пружање здравствених услуга.

III

Планирање и спровођење спољне провере квалитета стручног рада

Редовна спољна провера квалитета стручног рада се обавља у складу са годишњим Планом редовне спољне провере квалитета стручног рада који доноси министар здравља, на предлог Института за јавно здравље Србије.

Ванредну спољну проверу квалитета стручног рада спроводи Министарство здравља, на основу захтева који подносе законом овлашћена лица.

Здравствене установе које спроводе редовну спољну проверу квалитета стручног рада, на основу донетог Плана, сачињавају своје годишње оперативне планове за спровођење редовне спољне провере квалитета стручног рада у здравственим установама и другим облицима здравствене службе за ту календарску годину.

Оперативни план обавезно садржи:

- назив и структуру здравствених установа и других облика здравствене службе у којима се спроводи провера квалитета стручног рада;

- имена, стручна и научна звања стручних надзорника који ће спровести редовну проверу квалитета стручног рада у тој календарској години;
- датум када се планира обављање редовне провере квалитета стручног рада;
- друга питања од значаја за спровођење редовне провере квалитета стручног рада.

Спољну проверу квалитета стручног рада обављају стручни надзорници са Листе стручних надзорника коју утврђује министар здравља. Надлежне коморе предлажу министру здравља листу стручних надзорника из реда истакнутих стручњака за одређене области здравствене заштите. За вршење редовне и ванредне провере квалитета стручног рада одређује се стручни надзорник са најмање истим степеном стручне спреме, односно научног звања које има стручни руководилац одговарајуће организационе јединице или службе над којом се спроводи надзор, односно које има здравствени радник над чијим се стручним радом врши провера квалитета (члан 209 Закона о здравственој заштити).

Спровођење спољне провере квалитета стручног рада обавља, по правилу, најмање један стручни надзорник за сваку грану и област здравствене заштите, односно сваку специјалност и ужу специјалност. По потреби, може се образовати и комисија стручних надзорника.

Пре почетка обављања провере квалитета стручног рада, здравствена установа у којој се спроводи провера, обавезна је да припреми податке о организационој структури, кадровима и раду здравствене установе или организационе јединице у којој ће се обавити провера квалитета стручног рада.

Установа која организује и спроводи проверу квалитета стручног рада обавезна је да одржи инструктивни састанак стручних надзорника и да припреми стручно-методолошку грађу, потребне прописе и упутства која се односе на ову материју, као и да обавести директора здравствене установе у којој ће се спровести провера квалитета стручног рада о термину провере.

Директор здравствене установе у којој се обавља провера квалитета стручног рада дужан је да у одређено време, на захтев стручног надзорника, сазове стручни колегијум своје установе и представи личну карту установе и проблеме рада и пословања на заједничком састанку стручних надзорника и стручног колегијума установе. Потом, сваки руководилац организационе јединице у којој ће се обавити провера квалитета стручног рада, заједно са надзорником, одлази у одговарајућу организациону јединицу.

Провера квалитета стручног рада се обавља у току једног дана, а најдуже до три дана. Стручни надзорник спроводи проверу према Правилнику о провери квалитета стручног рада здравствених установа, приватне праксе, здравствених радника и здравствених сарадника („Сл. гласник РС” бр. 35/2011), при чему узима у обзир и одредбе Правилника о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе („Сл. гласник РС”

бр. 43/2006, 112/2009, 50/2010 и 79/2011, 10/2012–др. правилник, 119/2012–др. правилник, 22/2013 и 16/2018).

Током спровођења провере квалитета стручног рада, обавезно су присутни стручни руководиоци организационе јединице и здравствени радници и/или здравствени сарадници над чијим се радом врши провера.

IV

Извештавање о обављеној провери квалитета стручног рада

Резултати провере квалитета стручног рада су значајни за даље планирање рада здравствених установа и унапређење здравствене заштите становништва.

Праћење ових резултата одвија се кроз извештајну активност која обухвата, у зависности од области и нивоа здравствене заштите, следеће обрасце:

1. Извештај о редовној спољној провери квалитета стручног рада за ванболничку и болничку здравствену заштиту
2. Извештај о редовној спољној провери квалитета стручног рада за клиничко биохемијску и другу лабораторијску дијагностику
3. Извештај о редовној спољној провери квалитета стручног рада за фармацеутску здравствену делатност
4. Извештај о ванредној спољној провери квалитета стручног рада
5. Упитник о организованости клиничко-биохемијских лабораторија (на захтев Коморе биохемичара Србије).

Референтне здравствене установе које обављају проверу квалитета стручног рада у својој области, односно грани медицине и институти и заводи за јавно здравље на округу/граду, дужни су да о спровођењу Плана спољне провере квалитета стручног рада саставе годишње збирне извештаје о извршењу и резултатима обављене провере. Овако сачињене збирне извештаје референтне здравствене установе, односно институти/заводи за јавно здравље који спроводе проверу квалитета стручног рада, достављају:

- Министарству здравља Републике Србије;
- Здравственој установи у којој је обављена провера квалитета стручног рада, односно приватној пракси на потпис одговорном лицу (руководиоцу) здравствене установе у два примерка, од који један задржава здравствена установа, а други се враћа установи која је обавила проверу квалитета стручног рада;
- Институту за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут” (у писаном и електронском облику) до **14. децембра 2018.** године.

Институт за јавно здравље Србије, на основу годишњих извештаја референтних здравствених установа и института и завода за јавно здравље, сачињава годишњи извештај о спровођењу Плана редовне спољне провере квалитета стручног рада у

здравственим установама и другим облицима здравствене службе у 2018. години и доставља га Министарству здравља Републике Србије.

Ванредна спољна провера квалитета стручног рада обавља се најдаље у року од 30 дана од дана достављања обавештења подносиоцу захтева о спровођењу ванредне провере квалитета стручног рада. Стручни надзорници су дужни да у року од 15 дана од извршене ванредне спољне провере квалитета стручног рада, доставе извештај на обрасцу бр. 4 Правилника о провери квалитета стручног рада здравствених установа, приватне праксе, здравствених радника и здравствених сарадника: „Извештај о ванредној спољној провери квалитета стручног рада”.

Приговор на извештај стручних надзорника здравствена установа, односно оснивач приватне праксе, здравствени радник и здравствени сарадник могу поднети у року од три дана од дана пријема извештаја.

Министар разматра извештај о спроведеној спољној провери квалитета стручног рада, предложене мере стручних надзорника и приговор на извештај стручних надзорника и зависно од од утврђеног стања предузима мере у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.

Пре предузимања мера може се затражити допуна извештаја или налаза стручних надзорника, а стручни надзорници су у обавези да допуну доставе у року од осам дана.

На основу извештаја и предложених мера надзорника, ако је утврђен пропуст у стручном раду здравственог радника или повреда начела професионалне етике, надлежна комора може одузети лиценцу за самостални рад здравственом раднику, односно изрећи једну од дисциплинских мера прописаних законом којим се уређује рад комора здравствених радника.